

School
Ondersteunings
Profiel 2018-2022

1.	Inleiding	3
2.	Algemene informatie.....	4
2.1	Wat is Passend Onderwijs?	4
2.2	Samenwerkingsverband (SWV) en ondersteuningsplan	4
2.3	Basiskwaliteit is het begin.....	4
2.4	Wat is basisondersteuning?	5
2.5	Extra ondersteuning nodig?	6
3.	Basisondersteuning op onze school	7
3.1	Basisondersteuning, gevormd door 4 elementen	7
3.2	Wat is nodig voor succesvolle basisondersteuning?	8
3.3	Interne ondersteuningsstructuur	10
3.4	Vijf zorgniveaus	11
3.5	Ondersteuningscyclus	12
3.6	Interne begeleiding	12
3.7	Samenwerking met ouders	13
4.	Extra ondersteuning en expertise	15
4.1	Kleine school.....	15
4.2	Remedial Teaching (RT).....	15
4.3	Onderwijsassistent	15
4.4	Beschikbare extra leermiddelen.....	15
4.5	(Hoog)Begaafde leerlingen.....	15
4.6	Taal-Leescoördinator.....	15
4.7	Handschriftspecialist	16
5.	We willen graag, maar hebben ook grenzen.....	16
6.	Ambities.....	17
6.1	Versterken en borgen van de basisondersteuning	17
6.2	Optimaliseren beleid (hoog)begaafdheid	17
6.3	Optimaliseren beleid voor taal en lezen	17
6.4	Opstellen beleid rekenen	17

1. Inleiding

Voor u ligt het **SchoolOndersteuningsProfiel 2018-2022** van CBS De Hoeksteen.

In het kader van Passend Onderwijs leggen we in het SchoolOndersteuningsProfiel (SOP) vast welke ondersteuning wij kunnen bieden aan leerlingen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben.

Het opstellen van een SOP is een plicht voor elk bestuur van een basisschool. Het bestuur heeft deze taak neergelegd in de schoolorganisatie. En dat is terecht, want juist wij willen graag nadenken hoe we de juiste ondersteuning bieden aan alle leerlingen op onze school, maar ook welke ambities we hebben voor de komende jaren.

Het SOP is niet alleen voor de leerlingen en onszelf, maar het is ook gericht op:

- ✓ **ouders/verzorgers***, want zij kunnen hierin lezen wat ze van ons onderwijs kunnen verwachten.
- ✓ **collega-scholen** in ons werkgebied, want zo kennen we elkaars expertise.
- ✓ het **samenwerkingsverband**, want zo ontstaat overzicht over een dekkend netwerk van Passend Onderwijs.
- ✓ de **inspectie**, want wij leggen hiermee verantwoording af over de ondersteuning die we bieden.

Elke basisschool is aangesloten bij een samenwerkingsverband. In dat verband worden afspraken gemaakt over de inhoud van de basisondersteuning die een basisschool zou moeten bieden. In dit SOP leggen we alle begrippen uit en beschrijven we de basisondersteuning op onze school, maar ook wat wij aan extra ondersteuning kunnen bieden, en wat onze ambities zijn. Op basis van onze huidige kennis en kunde bekijken we welke expertise we moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor de scholing van onze leerkrachten.

Dit SOP is opgesteld nadat we het Schoolplan 2018-2022 hebben geschreven. Het SOP hangt dus nauw samen met het Schoolplan en vormt een belangrijke aanvulling daarop. En net zoals het Schoolplan, zal ook het SOP elke 4 jaar bijgesteld of herschreven worden.

Dit SOP is geschreven in constructieve samspraak met team, ib-er en directie. Bestuur en MR zijn uiteraard ook betrokken in het proces om tot een duidelijk (en door iedereen gedragen) SOP te komen.

We hopen dat het document een duidelijk beeld schetst van het onderwijs wat wij kunnen en willen bieden aan alle leerlingen, ook diegene met een extra ondersteuningsbehoefte, die we dagelijks mogen verwelkomen!

* In het SOP wordt gesproken over ouders, maar we bedoelen dan ook verzorgers!

2. Algemene informatie

In de inleiding zijn al enkele begrippen gepasseerd die in dit hoofdstuk verder uitgelegd worden. Hiervoor gebruiken we informatie die we terug kunnen vinden in het ondersteuningsplan van samenwerkingsverband PO De Meierij. We zullen begrippen als Passend Onderwijs (2.1), samenwerkingsverband en ondersteuningsplan (2.2), basiskwaliteit (2.3) en basisondersteuning (2.4) verder toelichten.

2.1 Wat is Passend Onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetwijziging Passend Onderwijs in werking en daarmee werd een nieuw stelsel voor extra onderwijsondersteuning geïntroduceerd. Passend Onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

1. **Zorgplicht:** Schoolbesturen hebben de plicht om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
2. **SchoolOndersteuningsProfiel:** Iedere school is verplicht om een SOP op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
3. **Samenwerking:** Reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden. Het samenwerkingsverband (SWV) heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

2.2 Samenwerkingsverband (SWV) en ondersteuningsplan

CBS De Hoeksteen is aangesloten bij SWV PO De Meierij. Deze stichting bestaat uit 25 schoolbesturen voor primair onderwijs, 111 basisscholen, 5 speciale basisscholen en 7 scholen voor speciaal onderwijs. Deze scholen liggen in de gemeenten 's-Hertogenbosch, Vught, Boxtel, Haaren, Sint-Michielsgestel en Meierijstad (Schijndel), Zaltbommel en Maasdriel.

SWV De Meierij heeft een ondersteuningsplan opgesteld. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het SWV beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: www.demeierij-po.nl. Het SOP van CBS De Hoeksteen vloeit voort uit dit ondersteuningsplan.

Het SWV legt de profielen van alle scholen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren voor alle leerlingen.

2.3 Basiskwaliteit is het begin...

Goede onderwijsondersteuning (dus het bieden van extra zorg) begint met kwalitatief goed ingericht onderwijs. Onder basiskwaliteit wordt verstaan: De mate waarin de scholen voldoen aan de minimale eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van:

- 1) het leerstofaanbod, 2) de onderwijstijd, 3) het pedagogisch-didactisch handelen van leraren, 4) het schoolklimaat, 5) de leerlingenzorg en 6) de leerprestaties.

Deze zes kwaliteitsdomeinen hangen, blijkens wetenschappelijk onderzoek, in hoge mate samen met het bereiken van goede leerprestaties. Daarom worden deze gerekend tot de

basiskwaliteit van het onderwijs en ze zijn dan ook terug te vinden in de waarderingskaders van de Inspectie van het Onderwijs en gelden voor alle scholen. Als de inspectie van mening is dat de school voldoet aan het inspectiekader, krijgt zij een basisarrangement toegewezen, waaruit blijkt dat zij voldoet aan de basiskwaliteit die verwacht mag worden van scholen. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor deze kwaliteit.

2.4 Wat is basisondersteuning?

Op basis van de profielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen moeten bieden aan hun leerlingen.

Scholen hebben zelf de middelen en kennis in huis om ondersteuning aan leerlingen te bieden. Dit wordt in samenspraak tussen de leerling, ouders, de leerkracht en de intern begeleider georganiseerd. Het begrip basisondersteuning is in de wet niet gedefinieerd, maar kan in ieder geval worden begrepen als datgene wat ouders minimaal mogen verwachten aan onderwijs en ondersteuning in iedere school in het samenwerkingsverband. We hebben in ons samenwerkingsverband een ambitieus, maar globaal niveau van basisondersteuning afgesproken waarmee elke school een rijk aanbod van preventieve en (licht) curatieve onderwijsondersteuning realiseert. De basisondersteuning binnen SWV De Meierij bevat planmatig en handelingsgericht werken binnen een hoogwaardige ondersteuningsstructuur van de school. Daarbij betreft het ook preventieve en lichte curatieve interventies.

Binnen de basisondersteuning komen we de volgende begrippen tegen:

✓ **Interne ondersteuningsstructuur:**

de manier waarop de school de onderwijsondersteuning binnen de school heeft georganiseerd en samenwerkt, samen met andere organisaties en het ondersteuningsteam van de eenheid waartoe de school behoort.

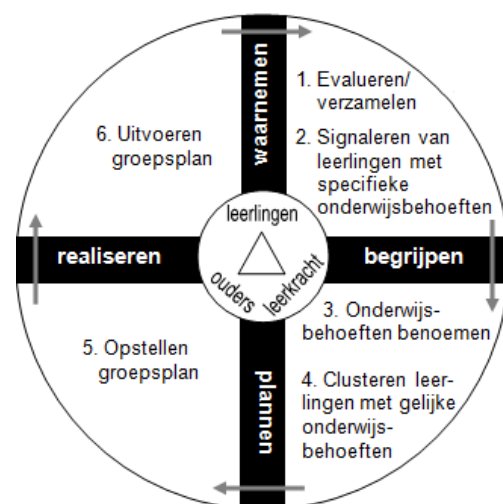
✓ **Resultaat- en handelingsgericht werken:**

voor alle scholen bij SWV de Meierij geldt handelings- en resultaatgericht werken als standaard. Hierbij staat de onderwijsbehoefte van de leerling (en de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht) centraal: "Wat heeft een leerling nodig om een bepaald doel te bereiken?" Er wordt uitgegaan van een cyclus van planmatig handelen en evaluatie. Deze cyclus is hiernaast afgebeeld.

Binnen het handelingsgericht werken (HGW) worden ouders vanaf het begin bij het proces betrokken. De vier niveaus van HGW binnen de basisondersteuning zijn:

1. leerlingbegeleiding binnen de groep
2. planmatig handelen binnen de groep
3. specialistische begeleiding
4. ondersteuning binnen de groep

De nadere uitwerking hiervan staat in een schema: *Basisondersteuning volgens handelingsgericht werken binnen SWV PO De Meierij*. We werken deze niveaus voor onze school verder uit in onderdeel 3.1.

✓ **Preventieve en licht curatieve interventies:**

het gaat hierbij om het ondersteunings- of onderwijsaanbod dat binnen de school wordt georganiseerd voor leerlingen met leer- en/of ontwikkelingsvragen, fysiek-medische of sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften of voor leerlingen voor wie een aanpak voor het voorkomen van en omgaan met specifieke gedragskenmerken noodzakelijk is. Verder biedt de school fysieke toegankelijkheid, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben. De school beschikt over een protocol voor medische handelingen en kan de benodigde curatieve zorg en ondersteuning bieden, samen met eventuele ketenpartners. Bovenstaande interventies zijn structureel beschikbaar voor de school of zijn binnen de school te vinden. Ondersteuning is beschikbaar op het moment en voor de duur dat deze nodig is voor een leerling binnen zijn verblijf op de basisschool. Voor alle genoemde interventies geldt dat diagnostiek behulpzaam is voor het inzetten van een handelingsgerichte aanpak.

Uitgangspunt van SWV De Meerij is dat scholen in staat worden gesteld om zoveel mogelijk ondersteuning zelf te organiseren, waar nodig in samenwerking met ketenpartners. Het SWV stelt via de ondersteuningseenheid een bedrag per leerling aan de scholen beschikbaar om de gewenste ontwikkeling van de basisondersteuning te faciliteren.

Tegelijkertijd is geen school hetzelfde en bestaan er altijd verschillen in de manier waarop scholen de basisondersteuning waar maken. Het samenwerkingsverband volgt de inzet van de middelen en de kwaliteit. Voor een uitgebreidere beschrijving, hoe wij op CBS De Hoeksteende preventieve en curatieve interventies vormgeven, verwijzen we naar onderdeel 3.2.

2.5 Extra ondersteuning nodig?

Als een leerling meer ondersteuning nodig heeft dan wij zelf kunnen bieden, zoeken we contact met het ondersteuningsteam van SWV De Meerij. Er zijn drie ondersteuningsteams binnen de Meerij, verdeeld over verschillende regio's. Wij richten ons met hulpvragen tot ondersteuningsteam 'Noord', zijnde Zaltbommel en Maasdriel.

Binnen SWV De Meerij is de afspraak dat de ondersteuning van de leerling vòòr gaat op de afweging of er sprake is van basis- of extra ondersteuning. Medewerkers van het samenwerkingsverband reageren in principe positief als scholen een hulpvraag stellen. Als de school handelingsverlegen is, dan is er kennelijk iets nodig voor de leerling.

Binnen de extra ondersteuning wordt dan zowel gewerkt aan groei van de leerling als aan het ondersteuningsvermogen van de leerkracht en de school.

3. Basisondersteuning op onze school

In onderdeel 2.4 is te lezen dat geen school hetzelfde is. Maar om eenzelfde basis te bieden op alle scholen heeft SWV De Meierij voor alle scholen een aantal afspraken inzake 'basisondersteuning' genoteerd. Hieraan moeten alle scholen binnen het SWV voldoen. In dit hoofdstuk gaan we die afspraken verder toelichten voor onze school.

Basisondersteuning is de ondersteuning die wij als basisschool zelf in en om de groepen bieden aan alle leerlingen. Deze ondersteuning ligt verankerd in de interne ondersteuningsstructuur. De basisondersteuning valt onder onze eigen regie en verantwoordelijkheid, echter waar nodig kan deze gerealiseerd worden door het inzetten van expertise vanuit de ondersteuningseenheid (zie onderdeel 2.5). Het is belangrijk om vooraf ook te vermelden dat de basisondersteuning geen indicatiestelling kent als criterium voor ondersteuningstoewijzing!

3.1 Basisondersteuning, gevormd door 4 elementen

We bieden basisondersteuning binnen de groepen. Het gaat daarbij om de volgende vier niveaus van HGW (zoals genoemd in 2.4):

1. *Leerlingbegeleiding binnen de groep*

Er is sprake van een eenduidige pedagogische werkwijze. De instructie van de leerkracht is afgestemd op het niveau van de leerling. Om het didactisch handelen te versterken ontvingen de leerkrachten in 2018-2019 extra scholing rondom het Expliciete Directe Instructiemodel. Van daaruit worden schoolbrede afspraken voor alle vakgebieden vastgelegd.

2. *Planmatig handelen binnen de groep*

Leerkrachten zetten diverse aanpassingen in pedagogische werkwijze en instructie binnen de groep in. Leerkrachten ontvangen hierbij ondersteuning vanuit de interne ondersteuningsstructuur van de school (zie ook 3.3). Het handelen van leerkrachten wordt gekenmerkt door eenvoudige diagnostiek.

Binnen de groep wordt gewerkt met groepsplannen die twee keer per schooljaar worden op- en bijgesteld. Tussendoor wordt een groepsplan zonodig geüpdate in overleg met de intern begeleider. Met regelmaat vindt een leerlingbespreking plaats, dan wordt advies van teamleden gevraagd. Aanpassingen in pedagogische werkwijze en instructie worden vervolgens altijd opgenomen in het groepsplan. Deze groepsplannen, maar ook de verslagen van leerlingbesprekingen, worden opgeslagen in ParnasSys (leerling-administratiesysteem).

3. *Specialistische begeleiding/ondersteuning binnen de groep*

Er is sprake van doelgerichte, intensieve begeleiding binnen de groep. Deze begeleiding wordt toegewezen, georganiseerd en uitgevoerd vanuit de interne ondersteuningsstructuur van de school. Het gaat hierbij ook om leerlingen die een voorsprong in ontwikkeling tonen. Specialistische ondersteuning door bijv. de coördinator (hoog)begaafdheid of de taal-leescoördinator worden uiteraard ook vastgelegd in het groepsplan.

4. Inzet van buitenschoolse deskundigen

Buitenschoolse deskundigen kunnen worden ingezet om begeleiding te verzorgen. Deze begeleiding wordt toegewezen, georganiseerd en uitgevoerd vanuit de interne ondersteuningsstructuur van de school.

3.2 Wat is nodig voor succesvolle basisondersteuning?

Om succesvol de basisondersteuning te kunnen bieden, streven we naar verbetering van de volgende punten:

1. Basiskwaliteit

De basiskwaliteit is voor ons belangrijk punt van aandacht. Het refereert aan de minimale onderwijskwaliteit die wordt gemeten door het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs. In de rapportage van het laatste bezoek (voorjaar 2018) wordt gemeld dat hierin verbetering nodig is.

2. Planmatig en resultaatgericht werken

We gaan na welke onderwijsbehoeften onze leerlingen hebben en organiseren daarop een passend onderwijsaanbod waarvan we vervolgens het effect weer evalueren.

3. Interne ondersteuningsstructuur

Om de basisondersteuning optimaal te realiseren is het inrichten van een stevige interne ondersteuningsstructuur op het niveau van de school en op het niveau van de ondersteuningseenheid nodig.

4. Preventieve en licht curatieve interventies

Om inhoudelijk invulling te geven aan adequate basisondersteuning beschikken we over een reeks van preventieve en licht curatieve interventies. De voorwaarden en mogelijke interventies zijn verwoord in het schema op de volgende pagina.

Voorwaarden en interventies	Afspraken in kader van basisondersteuning
1. We zijn in staat leer-, ontwikkelings- en opvoedproblemen vroegtijdig te signaleren, te screenen en de ontwikkeling van deze problematieken te volgen.	Vroegtijdige signalering vereist de aanwezigheid van diagnostische expertise. Wij gebruiken o.a. ook het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH). Deze expertise wordt in samenwerking met eventuele ketenpartners georganiseerd. Korte lijnen bij hulpvragen is hierbij een voorwaarde.
2. We beschikken over een verantwoord aanbod voor leerlingen met leerproblemen.	We maken gebruik van de protocollen zoals die, door het steunpunt dyslexie, zijn ontwikkeld. Ook maken we gebruik van het protocol dyscalculie.
3. We beschikken over een afgestemd en samenhangend aanbod voor leerlingen met meer of minder dan een gemiddelde intelligentie.	<p>De leerkracht kan omgaan met verschillen tussen leerlingen en is dus in staat de toegevoegde ondersteuning bij de basisvakken te bieden, naast vragen op het gebied van lichte gedragsproblematiek. Dit vraagt om de volgende kennis/vaardigheden/competenties. De leerkrachten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zijn bekend met HGW en passen dit toe. 2. formuleren passende doelen. 3. beschikken over kennis van leerstrategieën en passen deze toe. 4. beschikken over kennis van leerpsychologische principes en passen deze toe. 5. beschikken over kennis van leerlijnen en passen deze toe. 6. beschikken over de vaardigheid om een veilige leeromgeving te realiseren en passen deze toe. 7. kunnen inhoud geven aan de onderwijsbehoefte van de leerling bij het realiseren van de referentieniveaus taal en rekenen.
4. We beschikken over een aanpak die gericht is gericht op: a. Het voorkomen van gedragsproblemen. b. Het bevorderen van de sociale veiligheid (waaronder fysieke en pedagogische veiligheid).	We hebben beleid rondom de thema's: 1. Risico-inventarisatie &-evaluatie, 2. Sociale en fysieke veiligheid, 3. Pestbeleid, 4. Meldcode Kindermishandeling, 5. Preventie Machtsmisbruik, 6. Protocol voor medische handelingen. Preventief werken we met de Kanjertraining, hiervoor zijn alle leerkrachten geschoold.
5. We beschikken over een aanpak die gericht is op het zorgvuldig overdragen van leerlingen naar andere scholen.	Er zijn afspraken gemaakt zoals overeengekomen tussen SWV VO de Meerij, LDOS, warme overdracht, het bespreken van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.
6. Ons schoolgebouw beantwoordt aan de wettelijke toegankelijkheidseisen. Tevens beschikken we over aangepaste werk- en instructieruimtes en hulpmiddelen.	Uitgangspunt is de bestaande verordening "Voorzieningen Huisvesting Onderwijs". Hierin is o.a. opgenomen: het toegankelijk maken van het terrein voor rolstoelgebruikers en het aanbrengen van een traplift. Om te komen tot een meer passende onderwijshuisvesting voor passend onderwijs biedt de huidige wet- en regelgeving geen directe oplossingen.

3.3 Interne ondersteuningsstructuur

Op CBS De Hoeksteen streven we naar een interne ondersteuningsstructuur die alle voorzieningen omvat die eraan bijdragen dat alle leerlingen optimaal profiteren van het aanbod binnen de school. Hier hoort ook de procedure bij om de ondersteuningsbehoefte van leerlingen te signaleren, te diagnosticeren en te behandelen. Onze visie is dat leerlingen zoveel mogelijk passend onderwijs in het eigen dorp moeten kunnen krijgen en zo proberen we de uitstroom naar het speciaal (basis)onderwijs af te remmen.

Om het ontwikkelproces van onze leerlingen goed te volgen, hanteren we vooral de niet-methode gebonden toetsen van Cito. Leerlingen die daarbij een 4- of 5-score hebben, leerlingen die sterke terugval laten zien, maar ook leerlingen met een 1-plus-score komen in aanmerking voor extra ondersteuning.

Groepsplan

De cyclus van het handelingsgericht werken (HGW) wordt gevolgd. Een onderdeel daarin is het groepsplan. In dit groepsplan staat welke aanpak de kinderen krijgen. We werken met een basisgroep, meerwerkgroep en een maatwerkgroep. Daarnaast kan een leerling een eigen leerlijn volgen. De leerkrachten stemmen hun instructie, het aanbod en de tijd af op de kenmerken van de leerlingen in een groep.

Groeps- en leerlingbesprekingen

Op vier momenten in het schooljaar worden groepsbesprekingen met intern begeleider en aansluitend leerlingbesprekingen in teamverband, waarbij ook de directeur aansluit, gehouden. Daar waar nodig wordt passende ondersteuning geboden. Deze ondersteuning kan gericht zijn op leerlingen die wat minder kunnen, maar ook op leerlingen die wat meer kunnen.

Handelingsverlegenheid

Als we met elkaar constateren dat we te weinig ontwikkeling/resultaat zien bij het passende aanbod wat we geven, dan betrekken we het SWV erbij. De leerkracht zal zo'n situatie altijd voorleggen aan ouders, want zij moeten eerst toestemming geven voor een dergelijke aanvraag. Als de ouders toestemming geven voor het betrekken van een externe partij, dan kan de aanvraag ingediend worden door de intern begeleider. Onze werkwijze in geval van handelingsverlegenheid:

- Stap 1: De leerkracht signaleert 'een probleem' bij leerling.
- Stap 2: De leerkracht gaat in gesprek met de IB-er (ook de groepsbespreking en leerlingbespreking vallen onder deze stap).
- Stap 3: Ouders worden ingelicht door de leerkracht en geven toestemming.
- Stap 4: De IB-er dient de aanvraag in bij het SWV (per telefoon, mail of LDOS).
- Stap 5: De externe partij komt in de school. In de meeste gevallen is dit een direct contact tussen externe en de leerkracht.

3.4 Vijf zorgniveaus

Om ieder kind de juiste zorg te bieden, werken wij met 5 niveaus.

Niveau 1: Algemene zorg door de groepsleerkracht

We maken gebruik van groepsplannen (zie 3.3.). Daarin beschrijven we het gedifferentieerd onderwijsaanbod voor de hele groep. De intern begeleider volgt de ontwikkeling van de groep en maakt trendanalyses om ontwikkelingen op schoolniveau te signaleren en te sturen. Samen met de directeur voert zij vier keer per jaar groepsvoortgangsgesprekken met de groepsleerkrachten.

Niveau 2: Extra zorg in de groep

Kinderen die bij een of meer vakken niet goed mee kunnen komen, krijgen na de klassikale instructie extra instructie in een kleine groep. Aansluitend oefenen zij de lesstof samen met de leerkracht. De leerkracht beschrijft in het groepsplan de onderwijsdoelen voor het kind. De ouders worden op de hoogte gesteld over dit groepsplan. De leerlingen worden d.m.v. het leren zichtbaar maken, bewust gemaakt van de onderwijsdoelen.

Niveau 3: Extra zorg op schoolniveau door interne deskundigen

Als een kind meer extra zorg nodig heeft dan de groepsleerkracht kan bieden, meldt de groepsleerkracht het kind aan bij de intern begeleider. De intern begeleider en/of het ondersteuningsteam neemt eventueel aanvullende toetsen af en stelt op basis van de resultaten en/of observaties samen met de leerkracht het groepsplan bij. De ouders worden altijd ingelicht over deze aanpassing.

Niveau 4: Het raadplegen van externe deskundigen

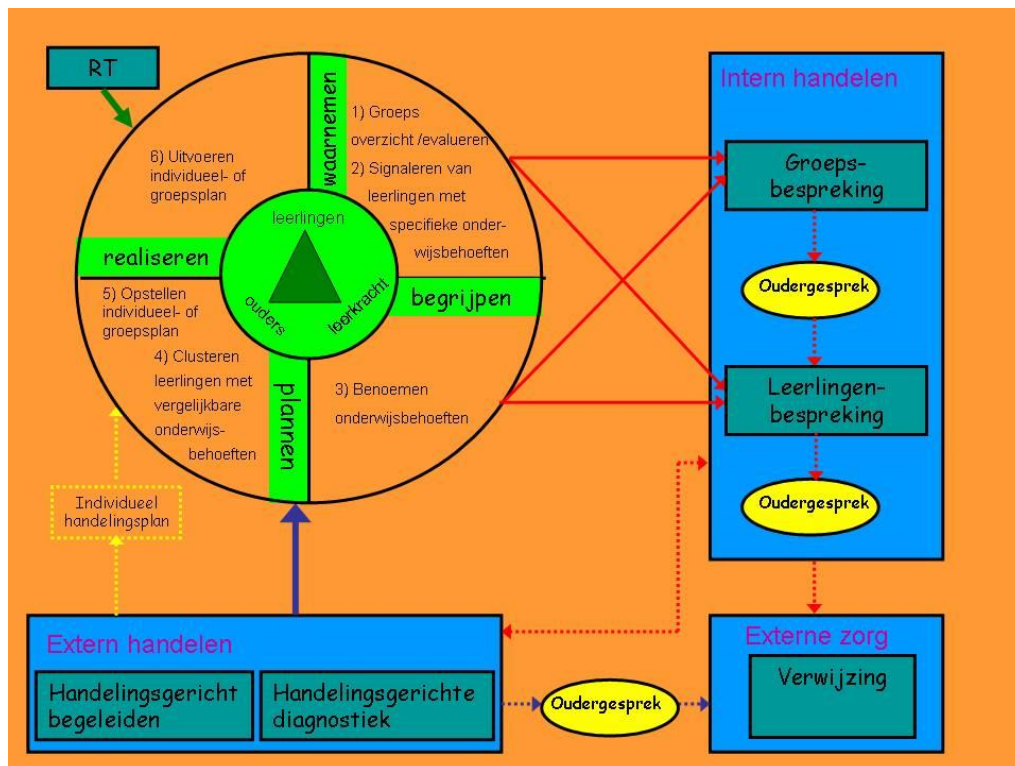
Soms is het nodig externe deskundigen te raadplegen. Hiervoor hebben we op school verschillende contacten: het SWV De Meijerij, de GGD, logopedist, fysiotherapeut, externe Remedial Teacher, orthopedagoog etc. Dit kan resulteren in extra ondersteuning op school door externen. Uiteraard is ook hierover altijd overleg met de ouders.

Niveau 5: Plaatsing op een school voor speciaal (basis)onderwijs

Als het voor het welzijn van het kind niet meer verantwoord is om op een reguliere basisschool te blijven, of als een veilig ontwikkelklimaat voor de groep onder druk komt, volgt plaatsing op een school voor speciaal (basis)onderwijs.

3.5 Ondersteuningscyclus

In deze paragraaf hebben we de cyclus (in schema) opgenomen zoals wij die volgen op leerlingen- en op groepsniveau. In dit schema staat de cyclus voor het groepsplan in de cirkel aan de linkerkant. Het handelen van de intern begeleider, wat mogelijk voortvloeit n.a.v. het groepsplan, staat in het blok aan de rechterkant. Alle leerlingen hebben een plek in het groepsplan, maar bij een extra onderwijsbehoefte worden groeps- en leerlingenbesprekingen ingezet (zie voor uitleg ook 3.3). De pijlen geven aan dat er interactie is op diverse manieren.

3.6 Interne begeleiding

Onze school heeft één intern begeleider die de ondersteuning voor onze leerlingen coördineert. Zij adviseert aan de directeur. De interne begeleider heeft de volgende taken:

- voorbereiden en leidinggeven aan de groeps- en leerlingbespreking.
- toezien op het nakomen van gemaakte afspraken ten behoeve van de te ondersteunen leerlingen.
- ondersteunen van de leerkrachten bij het afnemen van diagnostische toetsen.
- begeleiden en ondersteunen bij het opstellen van groepsplannen.
- actualiseren en controleren van het leerling-dossier.
- inrichten en actualiseren van de orthotheek.
- aanwezigheid bij gesprekken met ouders en/of externe deskundigen over leerlingen die mogelijke een ondersteuningsbehoefte hebben.
- contact onderhouden tussen onze school, ib-ers in het netwerk, het samenwerkingsverband en de scholen voor speciaal onderwijs.
- contact onderhouden met ambulante begeleiders en andere instanties die professionele hulp bieden.

Verder zijn er binnen CBS De Hoeksteen enkele leerkrachten met een specialisatie op het gebied van (hoog)begaafdheid, taal-lezen en de ontwikkeling van het handschrift. Deze collega's kunnen bij vragen op de genoemde gebieden geconsulteerd worden.

3.7 Samenwerking met ouders

Binnen de interne ondersteuningsstructuur wordt veel overleg gevoerd tussen leerkrachten en de intern begeleider, maar ook ouders en de leerlingen zelf hebben hierin een plaats. Ouders zijn voor ons belangrijke partners. Wij trekken samen met hen op, zeker wanneer het gaat om het inzetten van onderwijsondersteuning voor hun kinderen. De samenwerking met ouders concretiseren wij als volgt:

1. Aanmelding bij de directeur en intake door de intern begeleider

Wanneer ouders hun kind willen aanmelden, worden zij uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de directeur. Tijdens dat gesprek komen o.a. de christelijke identiteit, de onderwijskundige uitgangspunten van de school en mogelijke ondersteuningsbehoefte van het kind aan de orde. Van de ouders wordt gevraagd de grondslag en de doelstelling van onze vereniging en dus ook van onze school te respecteren. Vervolgens gaan de ouders naar de intern begeleider voor de intake en pas dan vindt de definitieve inschrijving plaats.

2. Rapportages

Alle leerlingen uit de groepen 1 t/m 8 krijgen tweemaal per jaar (in februari en juni) een rapport mee naar huis. Op het rapport zijn de resultaten van de Cito LOVS-toetsen vermeld.

3. Gesprekken tussen ouders en leerkrachten

Elk schooljaar zijn er op onze school in ieder geval twee gespreksmomenten. Tijdens het eerste moment (ongeveer één maand na het begin van het schooljaar) vertellen ouders bijzonderheden over hun kind(eren) tijdens het 'oudervertelgesprek'. Voorafgaand hieraan hebben de ouders de ouderverteellijst ingevuld.

Dit is ook een goede manier om elkaar te leren kennen. Het tweede gespreksmoment is op de contactavond nadat de kinderen hun eerste rapport hebben ontvangen. Aan het einde van het schooljaar, kort voor het uitreiken van het tweede en laatste rapport, is er de mogelijkheid voor een laatste contactmoment. Natuurlijk is het mogelijk vaker contact te hebben als dit nodig is. Ouders kunnen daarvoor een afspraak met de leerkracht maken.

4. Bijzonderheden

Wanneer er bijzondere zaken spelen (o.a. voor wat betreft extra ondersteuning) is het voor ons belangrijk om in contact met ouders te zijn. Wij zien hen als ervaringsdeskundige van de desbetreffende leerling en zullen hen daarom nauw betrekken bij de ontwikkelingen rondom hun kind.

5. Informatieavond

We houden elk schooljaar een informatieavond, ongeveer twee weken na de start van het nieuwe schooljaar. Tijdens deze avond vertellen we de ouders over de gang van zaken in de groep en rond de school, daarbij ontvangen de ouders een informatieboekje over de betreffende groep.

6. Ouderportaal ParnasSys

In het ouderportaal kunnen ouders de NAW- gegevens, de cijfers en toetsresultaten van hun kinderen inzien. Zo kunnen ouders op de hoogte blijven van de ontwikkeling van hun zoon of dochter. Op deze manier hopen we op een open en transparante manier met alle ouders te communiceren.

7. Wet Bescherming Persoonsgegevens

Ouders hebben op grond de wet WBP van de recht op inzage in het leerling-dossier. Na een schriftelijk verzoek hiertoe zullen we binnen vier weken reageren. Ook vragen we ouders om toestemming als we gegevens over het kind met externe instanties willen delen.

4. Extra ondersteuning en expertise

In dit hoofdstuk beschrijven we de extra ondersteuningsmogelijkheden die leerlingen kunnen ontvangen en de expertise die we daarvoor in huis hebben.

4.1 Kleine school

We zijn een kleine school met ongeveer 120 leerlingen en dat zien wij als een grote pre voor kinderen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben. De groepen zijn niet groot en alle leerkrachten kennen alle leerlingen. Mocht een leerling op een ander niveau (evt. in een andere groep) onderwijs nodig hebben of zijn er bepaalde afspraken op het plein nodig, dan zijn onze interne lijnen heel kort.

4.2 Remedial Teaching (RT)

Onze intern begeleider is een dagdeel van haar tijd ook bezig met RT. Meestal vindt dit plaats in kleine groepjes. In overleg met leerkracht wordt de invulling van RT, die door de intern begeleider wordt geboden, bepaald.

4.3 Onderwijsassistent

Op onze school hebben we een onderwijsassistente in dienst. Haar taak is voornamelijk het extra inoefenen van vaardigheden met individuele of kleine groepjes leerlingen. De onderwijsassistente werkt onder verantwoordelijkheid van de leerkracht en/of de ib-er.

4.4 Beschikbare extra leermiddelen

We werken met BOUW, een computerprogramma dat kan worden ingezet voor alle leerlingen vanaf medio groep 2 t/m groep 4 die leesondersteuning nodig hebben. Dit vindt 4 maal per week (à 10 min.) plaats. Dit wordt gecoördineerd door de taal-leescoördinator. We hebben Rekensprint voor leerlingen met automatiseringsproblemen in groep 3 t/m 6. Verder bieden we BLOON voor spelling en werken we met de Ralfi-methode voor lezen.

4.5 (Hoog)Begaafde leerlingen

Een (hoog)begaafde leerling heeft een specifieke onderwijsbehoefte. Een van de teamleden is daarvoor geschoold en coördineert het onderwijsaanbod voor hen. In ons beleidsplan hiervoor liggen de richtlijnen vast op basis waarvan we de onderwijsbehoefte van deze groep leerlingen in kaart brengen en hen onderwijs bieden. In de groepen wordt voor hen Levelspel (groep 1 en 2) en Levelwerk (groep 3-8) ingezet. Leerlingen vanaf groep 3 t/m 8 kunnen ook in aanmerking komen voor de Plusklas, waar eenmaal per twee weken een specifiek onderwijsaanbod wordt geboden.

4.6 Taal-Leescoördinator

Taal en lezen nemen een grote plaats in in ons onderwijs. Voor kinderen is deze kennis en vaardigheid ook nodig om verder te kunnen komen. We zien echter ook dat er leerlingen zijn waarbij deze vakgebieden moeite opleveren en ze daar een extra ondersteuningsbehoefte hebben. Op onze school hebben we een geschoolde taal-leescoördinator. Zij houdt zich bezig met het beleid, keuze en inzet van methodes, maar ook met mogelijke extra ondersteuningsbehoeften.

4.7 Handschriftspecialist

Eén van onze collega's is handschriftspecialist en kan vragen over de ontwikkeling van een functioneel handschrift en eventuele problemen daarbij beantwoorden.

5. We willen graag, maar hebben ook grenzen

We willen heel graag alle kinderen die worden aangemeld een passende plek bieden, maar we zijn en blijven een basisschool waar we niet 'alles' kunnen.

Soms heeft een kind méér nodig dan extra ondersteuning in de eigen basisschool en dan kan het speciaal (basis)onderwijs een specialistisch arrangement bieden binnen onze school. Wanneer de hulpvraag van de leerling de mogelijkheden van onze school aantoonbaar te boven gaat, zoeken we naar een andere, en dus meer passende, leeromgeving voor deze leerling. We werken hiervoor samen met andere basisscholen, de scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo) en speciaal onderwijs (so) in onze regio en wanneer dit nodig is buiten de regio. Deze scholen bieden 'speciale ondersteuning'. Speciale ondersteuning omvat het (zeer) gespecialiseerde onderwijsprogramma (leerstofaanbod, didactische aanpak, pedagogische aanpak, klassenmanagement, schoolklimaat). Deze ondersteuning is bedoeld voor de leerling met (zeer) specifieke onderwijsbehoeften.

We denken dan aan leerlingen met:

- een sterke verstandelijke beperking
- meervoudige beperkingen
- complexe sociale gedragsproblematiek
- ernstige concentratieproblematiek
- een (zeer) grote leerachterstand bij taal, lezen en rekenen
- ernstige lichamelijke beperkingen
- een ernstige visuele beperking
- een ernstige auditieve en/of communicatieve beperking
- een ernstige chronische ziekte waarbij aanwezigheid op school belemmerd wordt
- een ernstige vorm van epilepsie
- ...

MAARRRRR... elk kind en elke situatie is anders en daarom zullen we met elke ouder die bij ons aanklopt het gesprek aangaan en de (on)mogelijkheden verkennen!

6. Ambities

We willen en moeten onze onderwijskwaliteit blijven verbeteren. Onderstaande ambities staan ook beschreven in het Schoolplan 2018-2019. We noemen hier alleen de punten zoals we ze daar op de actielijst van de verschillende jaarplannen hebben gemeld (zie verder Schoolplan, hoofdstuk 6).

6.1 Versterken en borgen van de basisondersteuning

- Doorgaande lijn in didactisch handelen + beleid vastleggen en borgen (2018-2019)
- Professionele dialoog in team verdiepen (2018-2019)
- Analyse toetsen verbeteren + beleid vastleggen en borgen (2018-2019)
- Samenwerking ondersteuningspartners verbeteren, o.a. met SWV (2018-2019)
- Veiligheidsbeleid implementeren (2018-2019)
- Beleid voor toetsing van kleuters (2019-2020)
- Teambrede afronding scholing Kanjertraining (2019-2020)
- Teambrede scholing, o.a. gesprekken met ouders en verslaglegging (2019-2020)
- Interne ondersteuningsstructuur optimaliseren, o.a. intern ondersteuningsteam
- Leerkrachtvaardigheden verbeteren, ontwikkelen
- ...

6.2 Optimaliseren beleid (hoog)begaafdheid

- Lesmaterialen uitbreiden (2020-2021)
- Zichtbaarheid Plusklas, groeien naar streekfunctie (2018-2022)
- Aanvullende scholing coördinator (hoog)begaafdheid (2019-2020)
- ...

6.3 Optimaliseren beleid voor taal en lezen

- Scholing Taal-Leescoördinator (2018-2019)
- Kennis van referentieniveaus Nederlandse Taal en toepassing ervan (2020-2021)
- Taal-Leesbeleid verdiepen
- ...

6.4 Opstellen beleid rekenen

- Aanpak en aanbod dyscalculie (2020-2021)
- Schoolbeleid vormgeven
- Opleiden van leerkracht tot Rekencoördinator
- Kennis van referentieniveaus Rekenen en toepassing ervan
- ...